

Sygn. akt II KK 436/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 lutego 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Kozielowicz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Małgorzata Gierszon

SSN Rafał Malarski

Protokolant Klaudia Binienda

w sprawie **D. S.**

skazanego z art. 279 § 1 k.k.

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 25 lutego 2021 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść

od wyroku Sądu Rejonowego w P.

z dnia 6 czerwca 2019 r., sygn. akt II K (...)

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę D. S. przekazuje Sądowi
Rejonowemu w P. do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

D. S. został oskarżony o to, że:

1. w dniu 10 sierpnia 2004 r. w P. na ul. (...), po uprzednim wyłamaniu ramy okiennej w pomieszczeniu piwnicznym, dostał się do domu jednorodzinnego, a następnie dokonał kradzieży zestawu kina domowego marki P., tj. odtwarzacza DVD, amplitunera, zestawu kolumn i suboofera, dwóch telefonów komórkowych marki S. i S., jednostki centralnej komputera,

piły tarczowej spalinowej, złotej biżuterii, aparatu fotograficznego O., 4 złotych dwudziestodolarówek, pieniędzy polskich w kwocie 1600 zł, butelki wódki marki F. o pojemności 1 litra, sześciopaku piwa R., samochodu marki O. o nr rej. (...) wraz z dwoma kompletami kluczyków, misy kryształowej, płyty kompaktowej C. i złotego naszyjnika, gdzie łączna wartość strat wyniosła 52 000 złotych na szkodę A. i D. G., tj. o czyn z art. 279 §1 k.k.,

2. w dniach 21-23 sierpnia 2004 r. w P. na ul. (...) po uprzednim rozwierceniu drzwi tarasowych prowadzących do domu jednorodzinnego, dostał się do jego wnętrza, a następnie dokonał kradzieży alkoholu w postaci wódki J. o wartości 100 złotych na szkodę Z. W., tj. o czyn z art. 279 §1 k.k. (k. 526, 527-529).

We wniosku, złożonym w trybie art. 335 § 2 k.p.k., Prokurator Rejonowy w P. wniósł o wydanie wobec D. S. wyroku skazującego, bez przeprowadzenia rozprawy, i orzeczenie uzgodnionych z nim kar:

1. za czyn z pkt. 1 z art. 279 § 1 k.k. (przy zastosowaniu art. 37b k.k.) **kary ośmiu miesięcy pozbawienia wolności** oraz jednego roku ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 godzin miesięcznie,

2. za czyn z pkt. 2 z art. 279 § 1 k.k. (przy zastosowaniu art. 37b k.k.) kary sześciu miesięcy pozbawienia wolności oraz jednego roku ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 godzin miesięcznie,

3. **kary łącznej dziesięciu miesięcy pozbawienia wolności oraz jednego roku ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 godzin miesięcznie,**

4. zasądzenie kosztów i opłaty (k. 528).

Treść powyższego wniosku została uzgodniona z D. S. podczas jego przesłuchania w charakterze podejrzanego w dniu 24 kwietnia 2019 r. (k.495-498).

Na posiedzeniu Sądu Rejonowego w P. w dniu 6 czerwca 2019 r. doszło do zmodyfikowania wniosku prokuratora w zakresie czynu z pkt. 1 aktu oskarżenia poprzez żądanie wymierzenia oskarżonemu kary sześciu miesięcy pozbawienia wolności oraz jednego roku ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 godzin miesięcznie (k. 546 - 547).

Sąd Rejonowy w P. wyrokiem z dnia 6 czerwca 2019 r., sygn. akt II K (...), uwzględniając wniosek oskarżyciela publicznego :

uznał D. S. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu z pkt 1 aktu oskarżenia, stanowiącego występki z art. 279 § 1 k.k., i za to na podstawie art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 37b k.k. wymierzył mu karę sześciu miesięcy pozbawienia wolności oraz jednego roku ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 godzin miesięcznie;

uznał D. S. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu z pkt 2 aktu oskarżenia, stanowiącego występki z art. 279 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 37b k.k. wymierzył mu karę sześciu miesięcy pozbawienia wolności oraz sześciu miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 godzin miesięcznie;

na podstawie art. 85 k.k., art. 86 § 1 k.k. orzeczone kary połączył i wymierzył D. S. **karę łączną dziesięciu miesięcy pozbawienia wolności** oraz jednego roku ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 godzin miesięcznie;

na podstawie art. 627 k.p.k. zasądził od D. S. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 2006 złotych i 65 groszy kosztów sądowych, (k. 527-529, 546 - 548). Wyrok ten uprawomocnił się w pierwszej instancji dnia 14 czerwca 2019 r. (k. 548, k. 550).

Od powyższego wyroku kasację złożył Prokurator Generalny. Zaskarżył ten wyrok w całości na korzyść skazanego D. S. i **zarzucając** rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 343 § 3 i § 7 k.p.k. w zw. z art. 335 § 2 k.p.k., polegające na

uwzględnieniu wadliwego wniosku prokuratora i w konsekwencji wydaniu wyroku skazującego D. S. z rażącym naruszeniem przepisu prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 86 § 1 k.k. poprzez wymierzenie oskarżonemu, wobec którego za popełnienie dwóch przestępstw z art. 279 § 1 k.k. orzeczono sekwencję kar łącznych pozbawienia wolności i ograniczenia wolności, kary łącznej dziesięciu miesięcy pozbawienia wolności i kary łącznej jednego roku ograniczenia wolności, polegającej na obowiązku wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 godzin w stosunku miesięcznym, w sytuacji kiedy powyższy przepis nie ma zastosowania w przypadku orzekania kary łącznej o charakterze sekwencyjnym, co również skutkowało rażącym naruszeniem przepisu art. 87 § 2 k.k., albowiem wymiar kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej przez Sąd Rejonowy w Pruszkowie przekroczył sześć miesięcy.

Podnosząc ten zarzut **wniósł** o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w P.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego, wniesiona na korzyść skazanego D. S., jest oczywiście zasadna.

Rozpoznając wniosek prokuratora o wydanie wyroku skazującego w trybie art. 335 k.p.k., sąd jest zobowiązany do zbadania sprawy zarówno pod względem formalnym, jak i merytorycznym. W ramach tej kontroli niezbędne jest sprawdzenie, czy przedstawione przez prokuratora propozycje wymiaru kary pozostają w zgodzie z uprzednimi ustaleniami stron, a także czy nie są sprzeczne z przepisami prawa karnego materialnego. Niespełnienie tego warunku uniemożliwia uwzględnienie złożonego wniosku i rodzi konieczność rozpoznania sprawy na zasadach ogólnych (art. 343 § 7 k.p.k.).

W niniejszej sprawie, Sąd Rejonowy w P., uwzględniając wadliwy wniosek Prokuratora Rejonowego w P. w zakresie wymiaru kary łącznej pozbawienia wolności, nie sprostął wskazanym powyżej wymogom. W zaskarżonym kasacją

wyroku orzeczono bowiem karę łączną o charakterze sekwencyjnym z rażącym naruszeniem prawa karnego materialnego, tj. art. 86 § 1 k.k. i art. 87 § 2 k.k.

W szczególności wskazać należy, że w systemie wymiaru kary funkcjonuje nowa regulacja art. 37b, sprowadzająca się do możliwości wymierzenia tzw. sekwencji kar, polegającej na równoczesnym orzeczeniu za ten sam przypisany sprawcy czyn dwóch kar, tj. krótkoterminowej kary pozbawienia wolności oraz kary ograniczenia wolności, które następnie są wykonywane sekwencyjnie. Swoisty zaś odpowiednik normatywny regulacji art. 37b k.k. w zakresie wymiaru kary łącznej, stanowi art. 87 § 2 k.k.

Przepis ten przewiduje szczególne zasady wymiaru kary łącznej, określając podstawę i przesłanki (zarówno formalne, jak i materialne) wymierzenia sekwencji kar łącznych pozbawienia wolności i ograniczenia wolności. Zgodnie z treścią art. 87 § 2 k.k. jeżeli za zbiegające się przestępstwa wymierzono kary pozbawienia wolności oraz ograniczenia wolności i kara łączna pozbawienia wolności nie przekroczyłaby sześciu miesięcy, a kara łączna ograniczenia wolności - dwóch lat, sąd może orzec te kary łączne jednocześnie, jeżeli cele kary zostaną w ten sposób spełnione.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że przepis art. 87 § 2 k.k. - stanowiąc wyjątek od zasady łączenia kary pozbawienia wolności z karą ograniczenia wolności przez określone w art. 87 § 1 k.k. przeliczenie - może znaleźć zastosowanie w sytuacji, gdy łączeniu podlegać miałyby kary pozbawienia wolności i kary ograniczenia wolności, w szczególności w wypadku orzeczenia za zbiegające się występki kar sekwencyjnych na podstawie art. 37b k.k. Oczywiście, przesłanką wydania takiego orzeczenia jest nie tylko dokonanie końcowej oceny, czy w jego efekcie cele kary zostaną spełnione, jak wskazano w art. 87 § 2 k.k., ale respektowanie określonych w art. 86 § 1 k.k. reguł wymiaru kary łącznej (warunkujących stosowanie art. 87 § 2 k.k.) oraz dyrektyw wymiaru tejże kary, opisanych w art. 85a k.k. (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2016 r., sygn. akt II KK 295/16, LEX nr 2178699).

Szczególnego podkreślenia wymaga, iż przyjęty przez Sąd Rejonowy w P. za podstawę prawną orzeczonej w niniejszej sprawie kary łącznej przepis art 86 § 1 k.k. wskazuje jedynie granice wymiaru kary łącznej: grzywny, pozbawienia wolności oraz ograniczenia wolności, lecz nie zawiera granic dla wymiaru kary łącznej mieszanej, tj. kary sekwencyjnej pozbawienia wolności i ograniczenia wolności. Zgodnie zaś z art. 87 § 2 k.k. ewentualna kara łączna, dotycząca wymierzonych kar sekwencyjnych, orzeczona winna być w oparciu o wskazany powyżej przepis, który jest niewątpliwie przepisem szczególnym w stosunku do przepisu art. 86 § 1 k.k. i stanowi wyjątek od zasady łączenia kary pozbawienia wolności z karą ograniczenia wolności w myśl art. 87 § 1 k.k. (por. też wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2019 r., sygn. akt V KK 173/18, OSNIK 2019, z. 7, poz. 38).

Podzielić zatem należy stanowisko wyrażone w kasacji Prokuratora Generalnego, że podstawa prawna wymiaru kary łącznej, określona w art. 86 § 1 k.k., nie może mieć zastosowania w realiach przedmiotowej sprawy, gdyż reguły dotyczące łączenia kar sekwencyjnych określa art. 87 § 2 k.k.

Co za tym idzie Sąd Rejonowy w P., wymierzając kary sekwencyjne, jako kary jednostkowe, za popełnione przez D. S. występki, nie był uprawniony do zastosowania przepisu art. 86 § 1 k.k. i orzeczenia na jego podstawie kary łącznej pozbawienia wolności oraz kary łącznej ograniczenia wolności.

Trafnie wskazuje Prokurator Generalny, że niniejszej sprawie Sąd Rejonowy w P. nie dopełnił obowiązku prawidłowej kontroli i w konsekwencji uwzględnił wniosek prokuratora złożony w trybie art. 335 § 2 k.p.k. w wadliwej postaci, w następstwie czego rażąco naruszył przepisy art. 86 § 1 k.k. oraz art. 87 § 2 k.k., co miało oczywisty wpływ na treść wydanego przez ten Sąd wyroku z dnia 6 czerwca 2019 r., sygn. akt II K (...), doprowadziło bowiem do ukształtowania odpowiedzialności karnej D. S. za popełnione przez niego dwa występki, wbrew wskazanym wyżej normom prawa karnego materialnego. Obraza przepisu art. 87 § 2 k.k. z natury rzeczy jest rażącym naruszeniem prawa karnego materialnego i ma istotny wpływ na treść orzeczenia, jako że oskarżony (w wypadku wyroku łącznego

skazany) ponosi dolegliwość inną niż została przewidziana w ustawie - albo zbyt łagodną albo, jak w niniejszej sprawie, zbyt surową.

Kierując się przedstawionymi motywami Sąd Najwyższy, z mocy art. 537 § 2 k.p.k. i art. 535 § 5 k.p.k., orzekł jak w wyroku.